



TOIMINTAKERTOMUS

TURUN HALLINTO-OIKEUS 2022

Sisällys

Ylituomarin katsaus	3
Överdomarens översikt	4
Tuomiopiiri ja tehtävä	6
Lainkäyttötoiminta	7
Hallinto-oikeuden ratkaisutoiminta – tarkemmassa esittelyssä rakentamis- ja veroasiat	11
Organisaatio ja henkilöstö	15
Koulutus ja toiminnan kehittäminen	16
Työhyvinvointi	18
Annetut lausunnot	19
Työryhmien jäsenyydet.....	20
Turun hallinto-oikeuden henkilökunta 31.12.2022	21
Turun hallinto-oikeuden asiantuntijajäsenet 2022	23
Taulukot.....	24

TYÖTILANTEEN KEHITYS 2013–2022 / UTVECKLINGEN AV ARBETSSITUATIONEN UNDER ÅREN 2013–2022

VUOSIEN 2018–2022 TULOKSET TIIVISTETYSTI / RESULTAT FÖR 2018–2022 I SAMMANDRAG

Ylituomarin katsaus

OIKEUDENHOIDON KEHITTÄMISTÄ

Vuonna 2022 pitkään vaivannut koronaepidemia väistyi, vaikka se vielä alkuvuonna aiheutti poissaoloja. Jo aikaisempina koronavuosina työskentelyssä tapahtuneet muutokset, kuten aiempaa laajempi etätyö ja uusien sähköisten järjestelmien joustava käyttö helpottivat työntekoa. Koronapandemiasta siirryttiin turvallisuuden osalta poikkeuksellisiin oloihin, kun turvallisuustilanne Euroopassa heikkeni Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Turvallisuustilanteen heikkenemisellä ei ollut suoranaista vaikutusta hallinto-oikeuden toimintaan. Erilaiset varautumiseen liittyvät asiat tulivat kuitenkin pohdittavaksi myös yksittäisen viraston osalta. Sähköisessä maailmassa on uudenlaisia riskejä, kun työskentely edellyttää jatkuvasti toimivia yhteyksiä ja järjestelmiä.

Oikeuslaitoksen perusrahoituksen puutteista on puhuttu jo pitkään. Vuoden 2022 aikana valmistui useampia oikeuslaitosta koskeneita selvityksiä, joista voi mainita oikeudenkäytön kehitystyöryhmän arviomuistion ja valtioneuvoston selonteon oikeudenhoidosta. Syksyllä annettu ensimmäinen oikeudenhoidon selonteko osoitti oikeudenhoidon ongelmiksi oikeusprosessien liian pitkän keston ja oikeudenkäyntien kalleuden. Oikeuslaitoksen henkilöresurssit ovat riittämättömiä ja työkuormat liian suuria. Oikeuslaitoksen perusrahoitus edellyttää pysyvää lisäämistä, jotta pidemmällä aikavälillä muodostuneet asiaruuhkat saadaan purettua ja pitkään vireillä olleiden asioiden määriä saadaan vähennettyä. Alkuvuonna 2023 näyttää siltä, että jonkinlaista positiivista vastausta tältä osin on tulossa. Selonteon jälkeen oikeusministeriö on asettanut uuden oikeusvaltion takeet ja oikeuslaitoksen kehittäminen -työryhmän (ns. oikeuslaitostyöryhmä).

Käsittelyajat useimmissa hallinto-oikeuksissa, kuten myös Turussa, ovat tällä hetkellä liian pitkiä eivätkä asianosaiset näin ollen saa päätöksiä riittävän nopeasti. Esimerkiksi maankäyttöä ja rakentamista koskevissa asioissa tällä voi olla suurta taloudellista merkitystä, kun isot hankkeet odottelevat lupiaan. Sosiaaliasioissa taas voi olla kyse ihmisten perustoimeentulosta tai vammaiselle henkilölle välttämättömien tukitoimien saamisesta. Käsittelyaikojen lyhentäminen edellyttää vireilläolevien asioiden määrän vähentämistä. Turussa vireilläolevien asioiden määrä väheni vuonna 2022, mutta tätä kehitystä on jatkettava edelleen tulevina vuosina.

Näyttää siltä, että Turun hallinto-oikeuden asiarakenne on muuttunut pysyvästi niin, että ulkomaalaisasiat ja sosiaalasiat muodostavat noin kaksi kolmasosaa asioista. Näistä erityisesti kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa on viime vuosina järjestetty varsin paljon suullisia käsittelyjä, jotka ovat hyvin työllistäviä. Näyttää kuitenkin vihdoin siltä, että suurin suullisten käsittelyjen suma on saatu purettua ja myös kansainvälistä suojelua koskevien asioiden määrä saataisiin pienemmään. Asiat ovat myös viime vuosien aikana muuttuneet vaativimmiksi, minkä vuoksi Tuomioistuinviraston asettama Taloudellisten mittarien kehittämistä koskeva työryhmä on selvittänyt asiaryhmien vaativuusluokitusta sekä painokertoimia. Työn tulosten pitäisi olla käytettävissä vuotta 2024 koskevissa tulosneuvotteluissa.

Asioita saadaan ratkaistua enemmän, kun käytössä on riittävästi henkilöresursseja. Turun hallinto-oikeudessa on viime vuosina ollut määräraikaista henkilöstöä aiempaa enemmän. Myös uutta vakinaista henkilöstöä on saatu. Jatkuvaan määräraikaisen henkilöstön suureen määrään liittyy kuitenkin ongelmia henkilöstön vaihtuvuuden ja jatkuvan perehdyttämisen johdosta. Toivottavasti lähivuosina päästään tilanteeseen, jossa henkilöstö olisi pääosin vakinaista.

Henkilöstöressurssien lisääminen ei kuitenkaan ole ainoa käytettävissä oleva keino vaan toimintaa on jatkuvasti myös kehitettävä. Hallinto-oikeuksien osalta uuden hallituksen aikana toivotaan, että pitkään vireillä ollut hallinto-oikeuksien kokoonpanosäännösten uudelleentarkastelu etenisi. Merkittävää kehittämistä on ollut myös vuonna 2020 alkanut hallinto-oikeuksien laatutyö. Laatuhankkeen aiheena vuonna 2022 oli päätösten rakenteen ja perustelujen kehittäminen. Tämän kehitystyön tuloksia oli nähtävillä marraskuun 2022 laatupäivillä. Vuonna 2023 laatutyön tuloksia jalkautetaan hallinto-oikeuksiin. Laatuhankkeessa on tuotu esiin tarvetta tarkastella omia entisiä kirjoitustapoja ja rohkeasti pyrkiä uuteen, kuten tiiviimpään ilmaisuun ja asiakasnäkökulman huomioon ottamiseen kaikessa kirjoittamisessa.

Esitän parhaimmat kiitokseni henkilökunnalle kuluneesta vuodesta!

Seija Kaijanen

Överdomarens översikt

UTVECKLANDE AV RÄTTSVÅRDEN

År 2022 gav den utdragna coronaepidemin vika, även om den ännu i början av året orsakade frånvaro från arbetet. De förändringar som skett i arbetet redan under tidigare coronaår, såsom det alltmer utbredda distansarbetet och det flexibla nyttjandet av nya elektroniska system, underlättade arbetet. Man övergick från coronapandemin till exceptionella förhållanden avseende säkerheten, då säkerhetsläget i Europa försämrades i och med Rysslands angrepp på Ukraina. Det försämrade säkerhetsläget påverkade inte förvaltningsdomstolens arbete direkt. Diverse frågor avseende beredskap kom emellertid att dryftas även vid enskilda ämbetsverk. Det finns nya typer av risker i den elektroniska världen, då arbetet kräver förbindelser och system som fungerar oavbrutet.

Den bristfälliga basfinansieringen av rättsväsendet har diskuterats redan länge. Under år 2022 utgavs flera utredningar om rättsväsendet, av vilka kan nämnas bedömningspromemorian av arbetsgruppen för utveckling av rättskipningen och statsrådets redogörelse för rättsvården. Den på hösten utgivna första redogörelsen för rättsvården påvisade att rättsvårdens problem är utdragna rättsprocesser och dyra rättegångar. Rättsväsendets personalresurser är otillräckliga och arbetsbördan för stor. Rättsväsendets basfinansiering bör höjas permanent för att man ska kunna arbeta igenom de anhopningar av ärenden som uppstått under en längre samt minska på antalet ärenden som varit länge anhängiga. I början av år 2023 ser det ut som om något slags positiv reaktion är att vänta på denna punkt. Efter redogörelsen har justitieministeriet tillsatt den nya arbetsgruppen för rättsstatens garantier och utvecklandet av rättsväsendet (den s.k. rättsväsendearbetsgruppen).

Handläggningstiderna i de flesta förvaltningsdomstolarna, liksom också i Åbo, är för närvarande alltför långa och parterna får alltså inte beslut tillräckligt fort. Till exempel i ärenden som gäller markanvändning och byggande kan detta ha stor ekonomisk betydelse, då stora projekt väntar på tillstånd. Socialärenden kan å sin sida gälla människors grundläggande utkomst eller erhållande av stödåtgärder som är nödvändiga för personer med funktionsnedsättning. För att förkorta handläggningstiderna måste man minska på antalet anhängiga ärenden. Antalet anhängiga ärenden i Åbo sjönk år 2022, men denna utveckling bör fortsätta även under kommande år.

Fördelningen av ärendetyper i Åbo förvaltningsdomstol tycks ha genomgått en bestående förändring, så att utlänningsärenden och socialärenden utgör ca två tredjedelar av alla ärenden. I synnerhet i ärenden som gäller internationellt skydd har man under de senaste åren hållit rätt många muntliga förhandlingar, som är mycket arbetskrävande. Det ser dock äntligen ut som om den största anhopningen av muntliga förhandlingar är genomarbetad och man lyckas minska antalet ärenden som gäller internationellt skydd. Ärendena har även blivit svårare under de senaste åren, varför den av Domstolsverket tillsatta arbetsgruppen för utvecklande av ekonomiska indikatorer har utrett ärendegruppernas svårhetsklassificering och viktkoefficient. Resultaten av arbetet borde finnas till förfogande i resultatförhandlingarna för år 2024.

Man kan avgöra fler ärenden när man har tillräckliga personalresurser. Åbo förvaltningsdomstol har under de senaste åren haft fler visstidsanställda än tidigare. Man har även fått ny ordinarie personal. Det fortgående stora antalet visstidsanställda medför emellertid problem på grund av personalomsättningen och den kontinuerliga introduktionen av anställda i arbetet. Förhoppningsvis når man under de närmaste åren en situation där personalen huvudsakligen är fast anställd.

Att öka personalresurserna är emellertid inte det enda tillbudsstående medlet, utan verksamheten bör även kontinuerligt utvecklas. För förvaltningsdomstolarnas del önskas att man når framsteg med omvärderingen av bestämmelserna om förvaltningsdomstolarnas sammansättningar, som pågått länge. En betydande utveckling är även förvaltningsdomstolarnas kvalitetsprojekt, som började år 2020. Kvalitetsprojektets tema år 2022 var utvecklandet av beslutens struktur och motiveringar. Resultatet av detta arbete presenterades på kvalitetsdagarna i november 2022. År 2023 implementeras kvalitetsprojektets resultat i förvaltningsdomstolarna. Man har inom ramen för kvalitetsprojektet lyft fram behovet att se över sitt gamla sätt att skriva och modigt eftersträva ett nytt, t.ex. genom att uttrycka sig kortfattat och beakta kundens synvinkel i allt skrivande.

Jag framför ett stort tack till personalen för det gångna året!

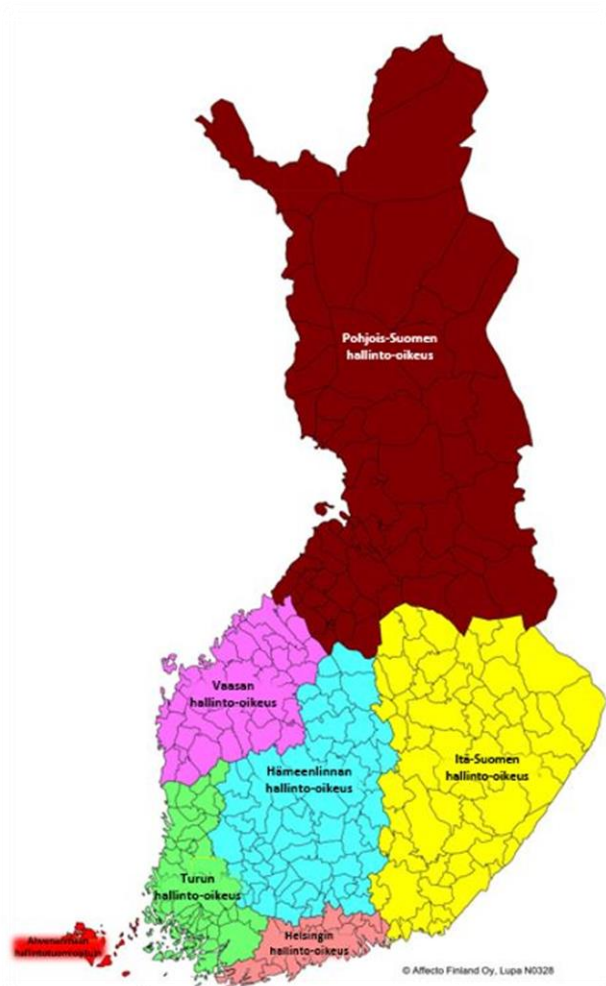
Seija Kaijanen

Tuomiopiiri ja tehtävä

Turun hallinto-oikeus on yleinen alueellinen hallintotuomioistuin, jonka tuomiopiiri muodostuu Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien alueesta. Maakuntiin kuului kertomusvuonna 43 kuntaa, joiden yhteenlaskettu asukasmäärä oli noin 700 000. Kunnista kolme on kaksikielisiä ja kahden kunnan enemmistön kieli on ruotsi.

Hallinto-oikeuden tehtävänä on antaa oikeusturvaa valitus-, alistus- ja hakemusasioissa, joissa on pääosin kysymys viranomaisen ja yksityisen välisestä erimielisyydestä.

Hallinto-oikeudelta haetaan muutosta kuntien, hyvinvointialueiden sekä evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon viranomaisten päätöksiin. Myös ministeriöiden ja kaikkien niitä alempien valtion viranomaisten päätöksistä valitetaan hallinto-oikeuteen, ellei erityislaissa ole toisin säädetty. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy pääsääntöisesti viranomaisen toimialueen mukaan.



- 43 kuntaa
- noin 700 000 asukasta
- noin 28 000 ruotsinkielistä

Lainkäyttötoiminta

OIKEUDENKÄYNTI HALLINTO-OIKEUDESSA

Oikeudenkäynti hallinto-oikeudessa on pääsääntöisesti kirjallista. Hallinto-oikeus voi kuitenkin asian selvittämiseksi järjestää suullisen valmistelun, suullisen käsittelyn, katselmuksen taikka tehdä tarkastuksen.

Asiat ratkaistaan istunnossa, joka on pääsäännön mukaan päätösvaltainen kolmijäsenisenä. Asioissa, joissa puututaan yksilön henkilökohtaiseen vapauteen, kuten lapsen huostaanottoa tai tahdonvastaista mielenterveydenhoitoa koskevilla asioilla päätöksentekoon osallistuu yhden lainoppineen jäsenen sijasta kyseisen alan asiantuntijajäsen.

Hallinto-oikeus voi ratkaista useat asiat kahden tuomarin kokoonpanossa, mikäli he ovat ratkaisusta yksimieliset eikä asian laatu edellytä laajempaa kokoonpanoa. Eräät asiat voidaan ratkaista myös yhden jäsenen kokoonpanossa. Hallinto-oikeuslaissa on lueteltu asiaryhmät, joissa kahden tai yhden jäsenen kokoonpanoa voidaan käyttää.

Asiat ratkaistaan esittelystä. Esittelijänä toimii joko ratkaisukokoonpanoon kuuluva hallinto-oikeustuomari tai asessori taikka hallinto-oikeuden esittelijä, kärjänotaari tai notaari.

Vuonna 2022 Turun hallinto-oikeus ratkaisi 0,2 % asioista neljän, n. 44 % kolmen, n. 46 % kahden ja n. 10 % yhden jäsenen kokoonpanossa.

SUULLINEN KÄSITTELY JA KATSELMUS

Vuonna 2022 Turun hallinto-oikeudessa järjestettiin suullinen käsittely 78 asiassa, joista suurin osa oli turvapaikka-asioita ja lastensuojeluasioita. Katselmuksia, tarkastuksia tai suullisia valmisteluja ei pidetty.

LAINKÄYTÖSTÄ TIEDOTTAMINEN

Hallinto-oikeudella on kotisivut osoitteessa <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/turunhallinto-oikeus/fi/index.html>. Kotisivujen etusivulta löytyy listaus hallinto-oikeuden uusimmista tiedotteista ja Finlex-ratkaisuista.

FINLEX-RATKAISUT

Kertomusvuonna laadittiin kahdeksan ratkaisuselostetta valtakunnalliseen Finlex-oikeustapausrakisteriin. Ratkaisuselosteet koskivat puolison valitusoikeutta kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa, poissulkemislausekkeen soveltamista kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa, ammattiyhdistyksen oikeutta vuokrata kesämökkiä jäsenilleen rantakaavan mukaisella loma-asuntojen korttelialueella, maalämpöjärjestelmien sijoittamista pohjavesialueiden muodostumisalueille, perintöveron määräytymistä, varainsiirtoveron maksamista lahjasaannossa, automaattisen pisteytysalgoritmin käyttämistä yliopiston valintakokeen tarkastamisessa ja ennakkoratkaisua yrityksen luovuttamien osakkeiden verotuskohtelusta.

RATKAISUTIEDOTE

Turun hallinto-oikeus julkaisee viikoittain kotisivuillaan tiedotteen, jossa listataan edellisen viikon aikana annettuja päätöksiä.

LEHDISTÖTIEDOTTEET

Erillinen lehdistötiedote laaditaan asioissa, joilla katsotaan olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä tai jotka ovat herättäneet julkista keskustelua. Vuonna 2022 julkaistiin kahdeksan lehdistötiedotetta:

- Hallinto-oikeus keskeytti yksilöliikuntatiloja (esim. kuntosalit) koskevan sulkupäätöksen täytäntöönpanon (välipäätös)
- Turun hallinto-oikeus pysytti pääosin ELY-keskuksen päätöksen, jolla Turun kaupunki oli veloitettu järjestämään vesihuolto eräillä Turun kaupungin alueilla saattamalla alueet vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden piiriin
- Hallinto-oikeus ei keskeyttänyt ryhmäliikuntatiloja koskevan sulkupäätöksen täytäntöönpanoa (välipäätös)
- Hallinto-oikeus kielsi Somerniemen reviirialueelle myönnetyn susipoikkeusluvan täytäntöönpanon (välipäätös)
- Hallinto-oikeus määräsi Satakunnan aluevaalien tulosta oikaistavaksi
- Hallinto-oikeus kumosi Somerniemen reviirialueelle myönnetyn susipoikkeusluvan
- Hallinto-oikeus hylkäsi valitukset uuden konserttitalon asemakaavasta
- Hallinto-oikeus kumosi Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen eron myöntämisestä valtuutetun tehtävästä

TIETOPYYNNÖT

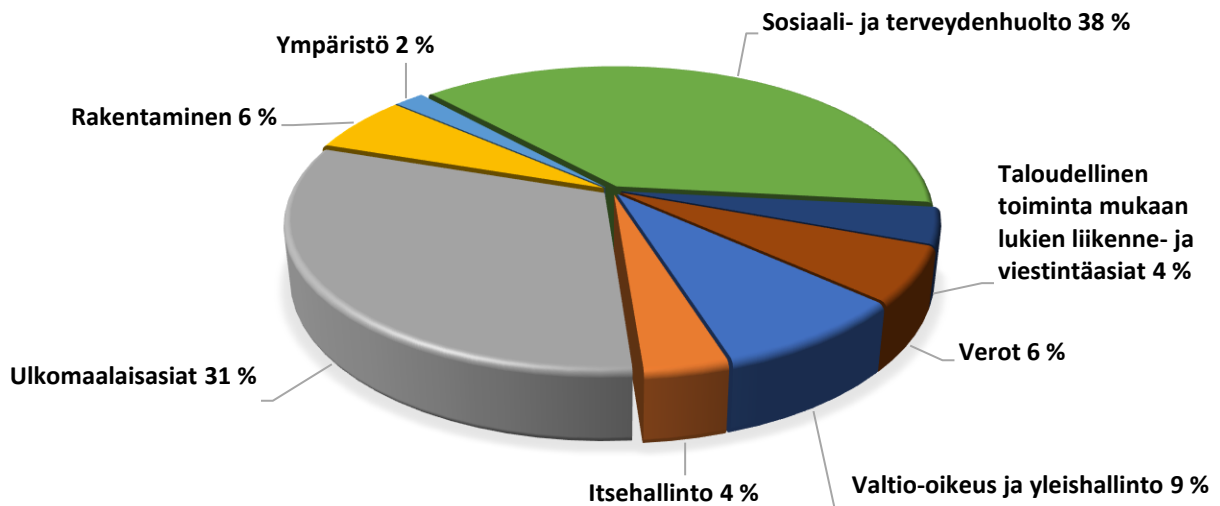
Hallinto-oikeuden päätöksistä pyydetään jatkuvasti tietoa eri tahoilta. Kertomusvuonna hallinto-oikeuteen tehtiin runsaat 500 asiakirja- ja tietopyyntöä.

Jokaisella on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) eli julkisuuslain mukainen oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Lisätietoja tietopyynnön tekemisestä Turun hallinto-oikeudelle löytyy tiedonhallintalain (906/2019) 28 §:n mukaisesta asiakirjajulkisuuskuvauksesta.

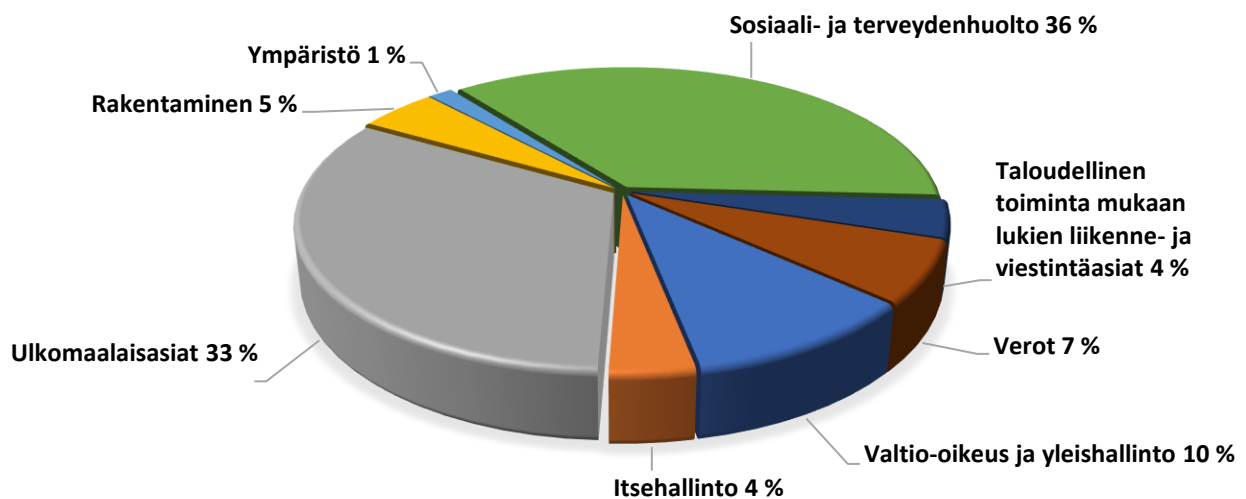
TILASTOJA

Kertomusvuonna tuli vireille 1 917 asiaa. Vuodelta 2021 siirtyi 1 958 asiaa. Hallinto-oikeus ratkaisi vuoden aikana 2 038 asiaa. Vuoden lopussa oli vireillä 1 837 asiaa, jotka siirtyivät käsiteltäväksi vuodelle 2023.

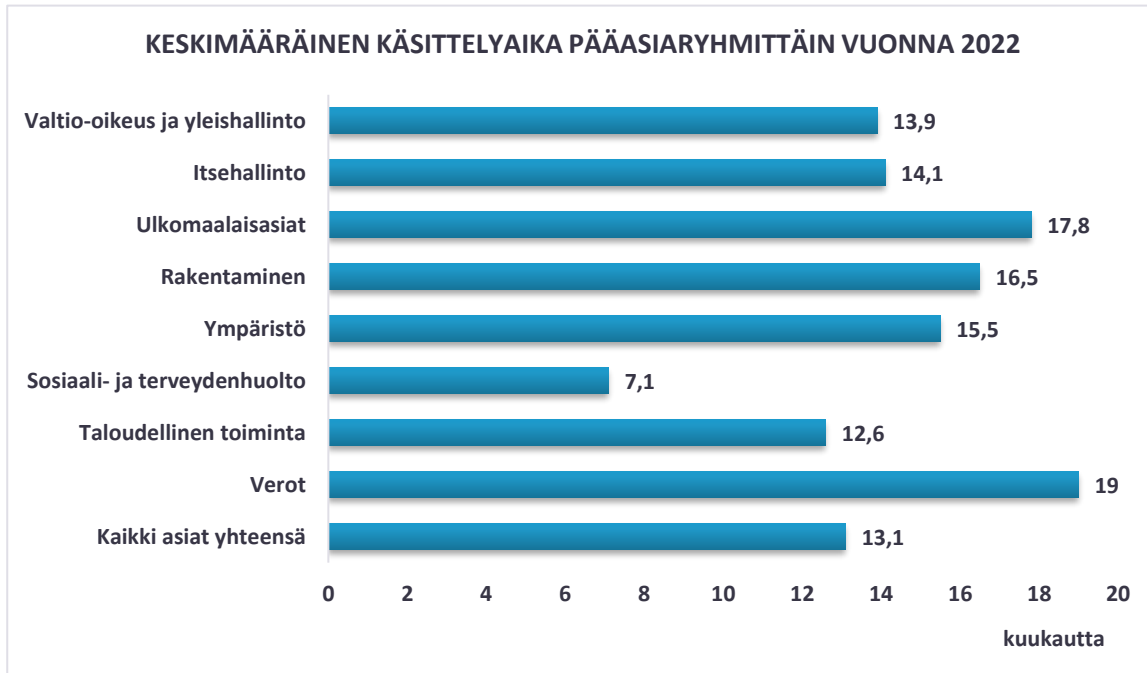
VUONNA 2022 SAAPUNEET PÄÄASIARYHMITÄIN



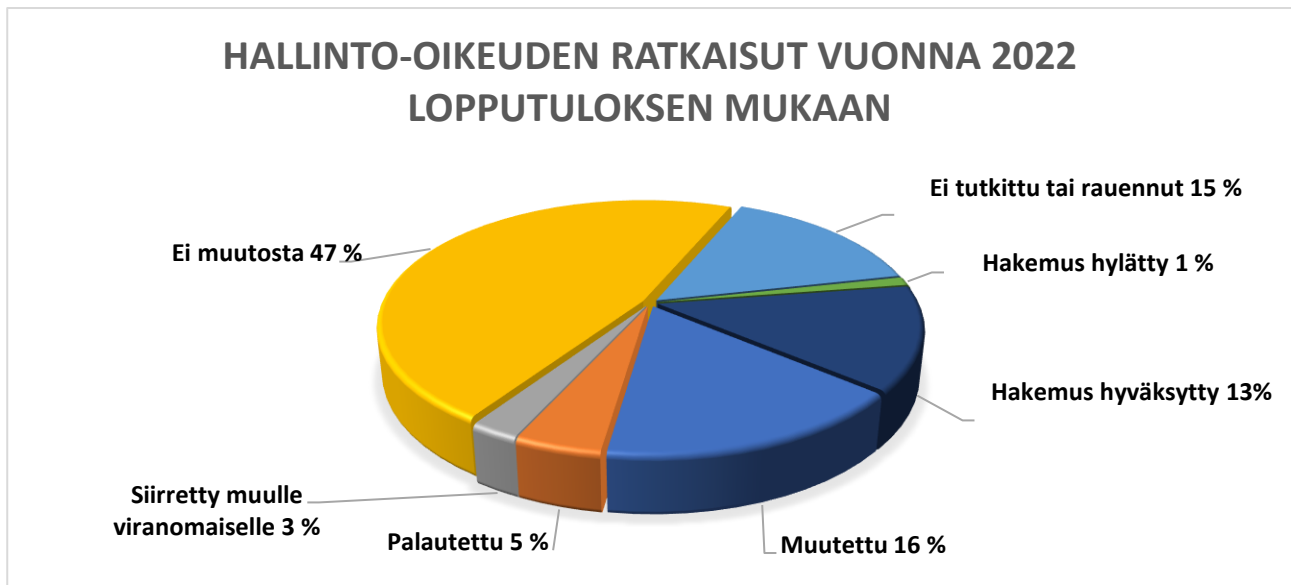
VUONNA 2022 RATKAISTUT PÄÄASIARYHMITÄIN



Vuonna 2022 kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 13,1 kuukautta.



Hallinto-oikeuden käsittelemistä asioista noin 85 % oli valitusasioita ja noin 15 % alistus- ja hakemusasioita, joissa ei ole kyse muutoksenhausta viranomaisen päätökseen. Hallinto-oikeus muutti viranomaisen päätöstä noin 19 %:ssa valitusasioista. Alistuksista ja hakemuksista hyväksyttiin yhteensä noin 93 %.



Hallinto-oikeuden ratkaisutoiminta – tarkemmassa esittelyssä rakentamis- ja veroasiat

Hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee lainkäyttöasiat kahteen osastoon jakautuneena. Vuoden 2021 alusta toteutetun organisaatiouudistuksen jälkeen molemmilla osastoilla ratkaistaan ulkomaalaisasioita, mutta muuten osastojen asiaryhmät poikkeavat toisistaan.

1. OSASTO

Hallinto-oikeuden 1. osastolla käsitellään rakentamisasioita, ympäristöasioita, kunnallis- ja kirkollisasioita sekä yleishallintoasioita. Myös taloudelliseen toimintaan liittyvät asiat, mielenterveysasiat ja osa ulkomaalaisasioista käsitellään 1. osastolla. Tässä yhteydessä esitellään tarkemmin rakentamisasioita, joiden osuus kaikista hallinto-oikeudessa käsiteltävistä asioista on pienentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana 10 prosentista noin kuuteen prosenttiin.

Rakentamisasioiden suurin asiaryhmä on maankäyttö- ja rakennusasiat. Lukumääräisesti eniten on kaavoitukseen ja rakentamisen lupiin kuten rakennuslupiin ja poikkeamispäätöksiin sekä luvattomaan rakentamiseen, rakennuksen kunnossapitoon ja rakennusluvan vastaiseen käyttöön liittyviä niin sanottuja rakennusvalvonta-asioihin kohdistuvia valituksia. Rakentamisasioiden kokonaisuuteen kuuluvat myös kiinteistö- ja tieasiat, joiden osuus on melko vähäinen.

Hallinto-oikeus antoi toukokuussa Finlex-ratkaisun loma-asunnon käyttötarkoitusta koskevassa rakennusvalvonta-asiassa. Lautakunta oli päättänyt olla ryhtymättä toimenpiteisiin naapurin katsoessa yhdistyksen harjoittavan majoitustoimintaa vuokraamalla omistamaansa loma-asuntoa jäsenilleen. Hallinto-oikeus hylkäsi naapurin valituksen. Päätöksessään hallinto-oikeus arvioi, merkitsikö yhdistyksen harjoittama vuokraustoiminta sellaista loma-asunnon käyttötarkoituksen olennaista muuttamista, joka edellyttäisi rakennuslupaa. Arvioinnissaan hallinto-oikeus tarkasteli, vastaavatko käytön tyypilliset vaikutukset myönnettyä rakennuslupaa, asemakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen yleistä luonnetta sekä siihen liittyviä ennakoitavissa olevia oikeutettuja odotuksia. Hallinto-oikeus totesi muun ohella, että yksittäisen loma-asunnon vuokraustoiminnan vaikutukset alueen maankäyttöön eivät rinnastuneet esimerkiksi mökkikylä- tai hotellitoiminnan vaikutuksiin. Loma-asunnon vuokraaminen yhdistyksen jäsenille rinnastui maankäytöllisiltä vaikutuksiltaan tavanomaiseen loma-asumiseen.

Leimallista viime vuosien kehityksessä on ollut tuulivoimarakentamiseen liittyvät valitukset, jotka ovat usein työmäärältään suuria muun ohella laajan teknisen selvityksen vuoksi. Lokakuussa hallinto-oikeus antoi ratkaisunsa kolmeen valitukseen Korpi-Matin tuulivoimapuiston osayleiskaavasta. Merikarvian kunnanvaltuuston hyväksymä osayleiskaava mahdollistaa 22 tuulivoimalan rakentamisen. Kyseistä aluetta koskeva tuulivoimapuiston yleiskaava oli kertaalleen kumottu korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja kaavoitus oli aloitettu kunnassa uudelleen. Hallinto-oikeus hylkäsi valitukset, joissa oli kysymys paitsi esteellisyysväitteistä myös kaavan sisältöön, muun ohella terveysvaikutuksiin ja luontoarvoihin liittyvistä väitteistä. Korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt asiassa valituslupaa.

Laajaa keskustelua tiedotusvälineissä aiheutti Turun kaupunginvaltuuston maaliskuussa hyväksymä Turun uuden konserttitalon asemakaavan muutos, joka mahdollistaa musiikkitalon rakentamisen Aurajoen varteen Itsenäisydenaukiolle. Marraskuussa antamallaan päätöksellä hallinto-oikeus hylkäsi asiassa tehdyt

valitukset. Hallinto oikeus totesi muun ohella, että Itsenäisyydenaukiolle rakentaminen vaikuttaa suojeltujen arvoteknisten kaupunkikuulliseen asemaan tuomalla siihen uuden kulttuurikerrostuman. Yksityiskohtaiset kaavamääräykset edellyttävät korkeatasoista arkkitehtuuria ja rakentamista sekä rakentamisen sopeuttamista ympäröivään rakennuskantaan. Kaavaratkaisu oli siten rakennetun ympäristön ja siihen liittyvien erityisten arvojen vaalimista koskevan asemakaavan sisältövaatimuksen mukainen.

Maankäyttö- ja rakennusasioiden käsittelyajat ovat vähitellen pidentyneet 2010-luvun loppupuolelta. Tämä on johtunut osittain siitä, että ulkomaalaisasioiden määrä on huomattavasti lisääntynyt. Erityisesti vuonna 2022 panostettiin turvapaikka-asioihin. Tämä onnistui, sillä vireillä olevien turvapaikka-asioden määrää saatiin vähennetyksi. Pitkäaikainen panostus turvapaikka-asioihin on kuitenkin aiheuttanut kaikkien muiden asioiden keskimääräisten käsittely- ja vireilläoloaikojen pidentymistä. Keskimääräinen käsittelyaika maankäyttö- ja rakennusasioissa on noin 16 kuukautta, mikä on noin kolme kuukautta pidempi kuin kaikissa asiaryhmissä keskimäärin. Kevään kehysriihessä hallitus osoittikin hallinto-oikeuksille lisärahoitusta nimenomaan ympäristö-, maankäyttö- ja rakennusasioiden käsittelyaikojen lyhentämiseen osana vihreän siirtymän kokonaisuutta ja Turun hallinto-oikeuteen perustettiin 1.7. alkaen uusi korkeamman palkkaluokan tuomarin virka. Lisäksi loppuvuodesta osoitettiin sisäisin työjärjestelyin lisäpanostuksia maankäyttö- ja rakennusasioihin. Toimenpiteiden johdosta asiaryhmiin kuuluvia asioita ratkaistiin jonkin verran edellisvuotta enemmän, vaikka käsittelyaikoja ei saatukaan lyhennettyä. Yhtenä keskeisenä tavoitteena vuonna 2023 on, että vireillä olevien maankäyttö- ja rakennusasioiden määrää saadaan pienennettyä ja käsittelyaikoja lyhennettyä.

2. OSASTO

Hallinto-oikeuden 2. osastolla ratkaistaan ulkomaalaisasioiden lisäksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita, veroasioita, yleishallintoasioita, opetus- ja sivistystoimen asioita sekä kansalaisuusasioita. Osaston osalta esitellään tässä tarkemmin veroasioita, joiden osuus ratkaistuista asioista oli kertomusvuonna n. 7 %.

Hallinto-oikeudessa oli vuoden 2022 alussa vireillä 187 verovalitusasiaa. Vuonna 2022 vireille tulleiden määrä oli 115, joten käsittelyn kohteena oli vuoden 2022 aikana kaikkiaan 302 veroasiaa.

Vuonna 2022 hallinto-oikeus ratkaisi 137 veroasiaa. Niistä 87 koski toimitettua tuloverotusta, 15 perintö- ja lahjaverotusta, 12 kiinteistöverotusta, 3 ennakkoperintää, 2 autoveroa, 1 veronkantoa ja 1 muita valtiolle perittyjä maksuja. Valituksia Verohallinnon antamista ennakkoratkaisuista, joiden osalta muutoksenhaku tapahtuu ilman oikaisuvaatimuskäsittelyä suoraan hallinto-oikeuteen, ratkaistiin 16.

Hallinto-oikeuden vuonna 2022 julkaisemista kahdeksasta päätöksestä kolme koski veroasiaa. Perintö- ja lahjaverotusta koskevassa Finlex-ratkaisussa oli kysymys verovelvollisen vahingoksi tehdyn verotuksen oikaisun edellytyksistä. Verovelvolliselle oli määrätty vero hänen lakimääräisen perintöosuutensa perusteella, ja verotusta oli sittemmin oikaistu vastaamaan sitä, mitä yleistestamentissa oli määrätty hänen osuudestaan. Verovelvollisen valituksesta hallinto-oikeus äänestyksen jälkeen katsoi, ettei oikaisun edellytyksiä ollut ollut olemassa. Ratkaisuun on Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö hakenut valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Toisessa, varainsiirtoveroa koskevassa Finlex-ratkaisussa oli kysymys osana sukupolvenvaihdosta toteutettavan osakkeiden lahjoituksen yhteydessä pidettävästä oikeudesta osinkotuottoon määräajaksi. Verohallinnon ennakkoratkaisun mukaan osinko-oikeuden pidättäminen ei rinnastunut luovutushintaan eikä kyseessä näin ollen ollut varainsiirtoverolaissa tarkoitettu vastike. Luovutuksen perusteella ei ollut maksettava varainsiirtoveroa. Hallinto-oikeus hylkäsi Veronsaajien oikeudenvallontayksikön valituksen,

jonka mukaan varainsiirtovero tulisi hakemuksen mukaisessa tilanteessa suorittaa pidätetyn osinko-oikeuden osalta. Myös tähän hallinto-oikeuden päätökseen on oikeudenvalvontayksikkö hakenut valituslupaa.

Ennakkoratkaisua koski myös kolmas Finlex-ratkaisu. Siinä hallinto-oikeus Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön valituksessa esitetyn mukaisesti katsoi, että hakijan luovutettaviksi aikomat julkisesti noteeratun yhtiön osakkeet eivät olleet, päinvastoin kuin ennakkoratkaisuna oli lausuttu, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 b §:ssä tarkoitettuja käyttöomaisuusosakkeita. Osakkeiden luovuttamisesta saatava luovutusvoitto oli siten veronalaista tuloa. Tähän päätökseen on puolestaan ennakkoratkaisun hakijan taholta haettu valituslupaa.

Mainittakoon, että veroasioissa ei ole ollut suullisia käsittelyjä vuoden 2022 aikana kuten ei useampana edeltävänä vuotenakaan. Suullisen käsittelyn tarkoituksena on saada lisäselvitystä täydentämään asiassa kertyneitä kirjallisia selvityksiä. Tätä kirjoitettaessa on olemassa välipäätös suullisen käsittelyn järjestämisestä eräässä vuonna 2022 vireille tullessa laajahkossa veroasiassa.

Huomioita verovalitusasioista

Hallinto-oikeuden käsiteltäväksi tulleissa veroasioissa on luonnollisesti näkynyt se, millaiset taloudellisen toiminnan alueet ja ilmiöt ovat vähän aikaisemmin painottuneet verovalvonnan kohteina. Kuluneen vuoden aikana hallinto-oikeus on esimerkiksi edelleen ratkaissut useampia sellaisia tuloverotusta koskevia asioita, joissa on ollut kysymys ravintolatoimintaan kohdistuneessa verotarkastuksessa havaitusta ns. ohimyyynnistä.

Perintö- ja lahjaverotusta koskevien valitusasioiden tyyppitapauksia vuodesta toiseen on omaisuuden verotusarvon oikea taso. Ratkaistuissa asioissa verovelvollisen käytettävissä ollut muutoksenhakuaika on mahdollistanut tällaisen verotusarvon kohdistuvan vaatimuksen esittämisen vielä monien vuosien päästä perintötapahtuman ja perintöverotuksen toimittamisen jälkeen, silloin usein omaisuuden luovutukseen liittyen ja joko verotusarvon alentamista tai toisaalta korottamista tarkoittavana.

Veroasioissa oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika on yleensä varsin pitkä verrattuna useimpiin muihin hallintoasiaryhmiin. Pitkä muutoksenhakuaika mahdollistaa oikaisuvaatimukseen saadun päätöksen jälkeen uudenkin oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajassa. Tähän liittyen hallinto-oikeuden käsiteltäväksi siirtyneestä verovelvollisen kirjelmästä on voinut aiheutua verovelvollisen kuulemisesta huolimatta tulkintaa sen suhteen, oliko verovelvollisen tarkoituksena ollut hakea muutosta hänen saamaansa oikaisulautakunnan päätökseen vai tehdä verotuksestaan samaa asiaa koskeva uusi oikaisuvaatimus.

Verotuksen muutoksenhakuaikeihin vuonna 2016 säädetty lainmuutos on kuitenkin lyhentänyt muutoksenhakuun käytettävissä olevia aikoja merkittävästi, mm. säännönmukaiseen tuloverotukseen sovellettavan oikaisuvaatimusajan noin puoleen aiemmasta. Siirtymäsäännös huomioon ottaen uudet oikaisuvaatimus- ja valitusajat ovat enenevästi koskeneet niitä valitusasioita, jotka ovat vuonna 2022 olleet hallinto-oikeuden ratkaistavana. Varsin monessa tapauksessa onkin ollut kysymys siitä, onko muutoksenhaku tapahtunut myöhässä, ainakin joiltain osin kuten jonkin verovuoden osalta. Tällaisissa tilanteissa on ollut toisaalta havaittavissa, ettei oikaisulautakunnan päätökseen jättää oikaisuvaatimus tietyltä osin tutkimatta ole läheskään aina kohdistettu jatkomuutoksenhakua tällaista ratkaisua nimenomaisesti kyseenalaistaen, vaan valituksessa on edelleen saatettu keskittyä kokonaan itse asiaan. Hallinto-oikeuden näkökulmasta ei ole aihetta todeta, että muutoksenhaun myöhästymiseen olisivat

yleisesti ottaen olleet myötävaikuttamassa päätöksiin liitettyjä muutoksenhakuohjeita tai valitusosoituksia koskevat puutteellisuudet. Ilmeistä silti on, että nämä menettelyohjeet joskus ovat maallikoille vaikeasti hahmotettavia.

Verovalitusasioita koskevasta kaksiasianosaissuhteesta ja uudesta hallintoprosessilaistakin (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa) huolimatta hallinto-oikeuden aktiivinen ote asian selvittämisessä on toisinaan osoittautunut tarpeelliseksi, jotta ratkaisu on pystytty perustamaan riittäviin tosiseikkoihin - ja siinä on myös ollut mahdollista päästä ainakin lähelle aineellista totuutta. Viran puolesta selvittämisen tarvetta on ollut erityisesti niissä asioissa, joissa Veronsaajien oikeudenvallontayksikön vastineen hankkimista ei verointressin määrän eikä asian luonteenkaan vuoksi ole katsottu lähtökohtaisesti aiheelliseksi. Tuomioistuimen taholta tapahtuva selvittämisvelvollisuuden osoittaminen asianosaisille tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti on saanut olennaista merkitystä varsinkin silloin, kun asian ratkaisu on ollut kytköksissä näytön riittävyteen. Saatujen lisäselvitysten perusteella on myös vaikuttanut siltä, ettei niissäkään tilanteissa, joissa oikeudenvallontayksikkö on vastineessaan jo tuonut esille verovelvollisella olevan vielä syytä joidenkin tietojen esittämiseen, oikeudenvallontayksikön asianosaisena esittämää tällaista kannanottoa aina ole verovelvollisen taholla ehkä ymmärretty tai pidetty riittävänä kyseisen selvityksen esittämiseksi. Verovalitusasioissa toteutuva kaksiasianosaissuhde ja hallintoprosessilaki eivät siis näytä poistaneen hallinto-oikeuden tehtävää oikeudenkäynnin johtamisesta siten, että asia voi tulla aineellisesti selvitettyksi sekä verovelvollisen että veronsaajan edun edellyttämällä tavalla.

Lyhyt vilkaisu vieläkin kauemmas

Sekä hallintotuomioistuimen prosessinjohtoon näkökulmasta että verovalitusasian laadun keskiwertoa ajatellen on kuljettu 1980-luvun alkupuolelta pitkä tie. Tuolloin silloiseen verotuslakiin tehdyn muutoksen johdosta verovelvollisen vireille panema valitus oli ensin käsiteltävä verotuksen oikaisemisesta koskevana asiana veroviranomaisessa, ja valitus siirtyi hallintotuomioistuimena olleelle lääninoikeudelle käsiteltäväksi siltä osin kuin valituksessa esitetyt vaatimuksia ei ollut tässä oikaisumenettelyssä hyväksytty. Kyseistä muutosta edeltäneenä aikana lääninoikeuden käsiteltäväksi oli tullut runsaasti myös sellaisia yksinkertaisia valitusasioita, joissa ei ollut verotuksessa tapahtuneen virheen oikaisemisesta minkäänlaista epäselvyyttä.

Voidaan jopa sanoa, että prosessinjohto 1980-luvun verovalitusasiassa oli kokonaan asianomaisella verotoimistolla (tai verovirastolla) aina siihen asti, kun asiakirjat lähetettiin valitusviranomaiselle. Verotuslain mukaan valitus myös tuli toimittaa veroviranomaiselle, eikä lääninoikeudella tuolloin ollut juurikaan tietoa siitä, millaisia sen käsiteltäväksi tulevia valitusasioita oli pantu vireille. Lääninoikeuden diaariinkin valitus kirjattiin vasta sen saavuttua verotoimistosta. Tuossa vaiheessa valitusasia kuitenkin oli ratkaisunvalmis siten, että siinä oli kuultu niin veronsaajien edustajia ja veroviranomaista kuin verovelvollistakin. Pyrkimys asian selvittämiseen ennen valitusasiakirjojen lähettämistä lääninoikeuteen saattoi joskus, kuten esim. verovelvollisen valituksen koskiessa sitä, onko jokin hyödyke hankittu ansiotoimintaa varten vai yksityiskäyttöön, johtaa siihen, että valitus sai odottaa verotoimistossa varsin kauan ennen kuin se veronsaajien edustajien vastineiden ja verovelvollisen vastaselityksen kera lähetettiin eteenpäin.

Verotuksen oikaisulautakuntien perustamisesta 1990-luvulla muutoksenhakuelimiksi Verohallinnon yhteyteen mutta toiminnallisesti siitä erilleen johtuu, että nykyiset hallinto-oikeudet edustavat veroasioiden muutoksenhaun kokonaisuudessa selvästi eri astetta kuin 1980-luvun lääninoikeudet.

Organisaatio ja henkilöstö

ORGANISAATIO

Hallinto-oikeus toimii kahteen osastoon jakautuneena. Osastot ovat erikoistuneet eri asiaryhmiin, ja niiden toimintaa johtaa osastonjohtaja. Osastojen toiminnan tukena on hallintotoimisto, jota johtaa hallintopäällikkö. Koko hallinto-oikeuden toimintaa johtaa ylituomari, jonka apuna toimii osastonjohtajista ja hallintopäälliköistä koostuva johtoryhmä.



HENKILÖSTÖ (31.12.2022)

Hallinto-oikeuden henkilöstöön kuului ylituomari ja 41 hallinto-oikeustuomaria, yksi asessori, 10 hallinto-oikeuden esittelijää sekä neljä notaaria ja tuomioistuinharjoittelua suorittava käräjänotaari. Hallinnosta ja lainkäyttöä avustavista tehtävistä huolehtivat hallintopäällikkö, hallintosihteeri, hallinnollinen notaari, hallinnon sihteeri, informaatikko, kirjaaja, kolme apulaiskirjaajaa ja kuusi lainkäyttösihteeriä.

Henkilöstöstä 73 % oli naisia ja 27 % miehiä. Työntekijöistä 56 % työskenteli määräaikaisessa virkasuhteessa. Osalla heistä oli alemman palkkaluokan vakinainen virka hallinto-oikeudessa. Määräaikaisen henkilöstön suuri määrä johtui suurimmaksi osaksi vakinaisen henkilökunnan sijaisuuksista ja osaksi ulkomaalaisasioiden käsittelyyn myönnetystä lisämäärärahasta.

Hallinto-oikeuden vakinaisen henkilökunnan määrä kasvoi yhdellä edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden alusta yksi alemman palkkaluokan tuomarin virka muutettiin ylemmän palkkaluokan viraksi ja 1.7. alkaen perustettiin uusi ylemmän palkkaluokan tuomarin virka. Kirjaamohenkilöstön määrä osoittautui alkuvuodesta määrältään yhä liian vähäiseksi ja 1.7. alkaen kirjaamoon saatiin loppuvuodeksi yksi määräaikainen apulaiskirjaaja lisää.

Koulutus ja toiminnan kehittäminen

Vuosittaisen koulutussuunnitelman laatimisen ohella hallinto-oikeuden sisäinen koulutustyöryhmä toimi aktiivisesti yhteistyössä ajankohtaisten koulutustarpeiden kartoittamiseksi ja tarpeisiin vastaamiseksi. Koulutustyöryhmä mm. organisoii lainkäyttöhenkilöstölle syksyllä pidettyä ruotsin kielen koulutusta. Lisäksi työryhmä jatkoi sen tehtäväksi asetettua ohjeistusten laatimista sisäisiin perehdytys- ja koulutustarpeisiin.

Henkilöstö osallistui lisäksi Tuomioistuinviraston, korkeimman hallinto-oikeuden ja oikeusministeriön järjestämiin koulutuksiin. Valtionhallinnon yhteisellä digitaalisella oppimisolustalla eOppivassa oli suuri määrä valtionhallinnon työntekijöille suunnattuja verkkokoulutuksia. Henkilökunnalle tarjottiin myös työterveyden järjestämää ensiapukoulutusta sekä turvallisuuskävelyjä, joissa tutustuttiin hallinto-oikeuden käytettävissä olevaan pelastus- ja ensisammutuskalustoon, poistumistehin ja kokoontumispaikkaan.

IT-työryhmä jatkoi työskentelyään uudella kaksivuotiskaudella. Työryhmässä muun muassa käsiteltiin Haipan päivityksiä, muutostarpeita ja kehitysehdotuksia. IT-työryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti Haipa-kehittämisen työpajoihin. Lisäksi työryhmässä päivitettiin talon sisäisiä Haipa-ohjeita ja laadittiin ehdotus ohjeeksi asiakirjojen metatiedottamiseen.

LAATUHANKE

Vuonna 2020 alkaneen hallinto-oikeuksien valtakunnallisen laatuhankkeen tavoitteena on parantaa näkyvästi hallinto-oikeuksien tuomioistuintoiminnan laatua ja tuoda välitöntä konkreettista hyötyä arjen työprosesseihin. Hankkeen epävirallisen ohjausryhmän muodostavat hallinto-oikeuksien ylituomarit. Koordinoitiryhmän, johon kuuluu yksi hallinto-oikeustuomari jokaisesta hallinto-oikeudesta, tehtävänä on vastata hankkeen eteenpäin viemisestä ja hankkeessa käsiteltävien aiheiden suunnittelusta ja rajaamisesta, kehittäjäverkoston työryhmien ohjeistamisesta sekä laatupäivien valmistelusta.

Laatuhankkeen ensimmäinen kehittämisaihe oli suullisten käsittelyjen valmistelu. Turun hallinto-oikeuden työryhmään kuului viisi hallinto-oikeustuomaria, notaari ja apulaiskirjaaja. Tätä kehittämisaihetta koskeneet vuonna 2021 laaditut raportit viimeisteltiin ja hyväksyttiin vuonna 2022, ja henkilöstöä koulutettiin vuodenvaihteen jälkeen.

Vuonna 2022 uutena kehittämisaiheena laatuhankkeessa oli päätösten rakenne ja kirjoittaminen. Tätä varten perustettiin kolme hallinto-oikeuksien yhteistä työryhmää: yleinen työryhmä, lastensuojelu- ja hallintoriita-asioiden työryhmä sekä maankäyttö- ja rakennusasioiden työryhmä. Kuhunkin työryhmään kuului puheenjohtaja, sihteeri ja jäseniä. Turun hallinto-oikeudesta työskentelyyn osallistui jäsenenä kuusi hallinto-oikeustuomaria, kaksi jokaisessa työryhmässä. Työryhmät laativat kehittämisaiheistaan raportit mallipäätöksineen, jotka esiteltiin marraskuussa järjestetyillä toisilla laatupäivillä. Laatuhankkeessa jatketaan samalla kehittämisaiheella myös vuonna 2023.

HILDA-HANKE

Hallinto-oikeudessa käynnistyi maaliskuussa oikeusministeriön asettama Hilda-hanke, jossa kehitetään ja yhtenäistetään hallinnonalan virastojen hallinnollisten asioiden työmenetelmiä. Hallinnonalalle on hankittu yhteinen asianhallintajärjestelmä ja hallinnollisten asioiden hoitamisessa siirrytään sähköiseen asianhallintaan ja sähköiseen arkistointiin. Vuoden 2022 aikana seitsemän hallintotoimiston työntekijää osallistui aktiivisesti Hildan edellyttämän toiminnanmuutosvaiheen ja teknisen käyttöönottoaiheen suunnittelu- ja kehittämistehtäviin sekä uudesta järjestelmästä ja toimintatavoista viestimiseen. Hildan käyttöönotto hallinto-oikeudessa tapahtui tammikuussa 2023.

SYYSKUUN TYÖAJAN SEURANTAJAKSO

Tuomioistuinten resurssitarpeiden perustelemiseksi tarvitaan tietoa siitä, mihin voimavarat kohdentuvat. Myös tuomioistuinten välisessä resurssijaossa tarvitaan tietoa resurssien nykyisestä kohdentumisesta. Tarkemman aineiston saamiseksi toteutettiin tuomioistuinlaitoksessa syyskuussa kuukauden mittainen työajan seurantajakso.

Työajan seurantajakson aikana kerättiin tietoa toteutuneesta kokonaistyöajasta. Todellinen tehty työaika sekä sen kohdentuminen ovat keskeisiä tietoja, kun analysoidaan henkilöstön työhyvinvoinnin ja kuormittumisen kokemuksia. Kattavan tiedon avulla on paremmin löydettävissä ne työhön liittyvät tekijät, joihin on tarpeen kohdentaa kehittämistoimia. Myös tuomioistuinten taloudellisia mittareita kehittämään asetettu työryhmä tarvitsee seurantajaksolla kerättävää tietoa. Hallinto-oikeuksien kirjaamiskattavuus oli 94 %, mikä oli hieman tuomioistuinlaitoksen keskimääräistä korkeampi.

VIRASTON KÄYTTÖASTEEN MITTAUS

Loppuvuodesta tuomioistuinlaitoksessa toteutettiin hallituksen ministeriryhmän päättämä valtion virastojen ja laitosten toimitilojen käyttöasteen mittaus. Kerätyn tiedon pohjalta tullaan analysoimaan hallinnonalan tilatarve. Tietoa pystytään hyödyntämään myös laajemmin tilankäytön ja tilojen kehittämisen suunnittelussa sekä valtion toimitilastrategian toimeenpanosuunnitelmien tekemisessä.

Käyttöasteen mittaus toteutettiin hallinto-oikeudessa joulukuussa. Toinen mittausjakso järjestettiin alkuvuonna 2023. Alustavien mittaustulosten mukaan tuomioistuinlaitoksessa toimitilojen käyttöaste on valtion virastojen ja laitosten keskuudessa kohtuullisen korkea, kahden viikon mittausjaksolla työntekijöistä 47-74 % työskenteli päivittäin virastolla. Mittauksen tarkempia tuloksia ja johtopäätöksiä saadaan vuoden 2023 aikana.

KANSAINVÄLINEN HENKILÖSTÖVAIHTO

Eurooppalainen tuomarinkoulutusverkosto EJTN järjestää vuosittain vastavuoroisia henkilökuntavaihtoja Euroopan tuomioistuinten kesken. Yksi hallinto-oikeuden lainkäyttösihteeri osallistui syyskuussa viikon mittaiseen kansliahenkilökunnan EJTN-vaihtoon Grazissa. Hallinto-oikeudessa puolestaan vieraili syyskuussa EJTN-verkoston kautta kaksi sihteeriä, toinen Saksasta ja toinen Kreikasta.

Lokakuussa hallinto-oikeus isännöi yhteistyössä Tuomioistuinviraston kanssa kahta EJTN-vaihtotuomaria, joista toinen oli Saksasta ja toinen Espanjasta.

Työhyvinvointi

Etätöön ja virastolla työskentelyn yhdistelmä eli hybridityöskentely vakiintui tavanomaisimmaksi tavaksi tehdä työtä hallinto-oikeudessa. Työntekijöillä oli mahdollisuus itse valita sopivin hybridityön malli, mikä lisäsi työhyvinvointia sekä työn ja yksityiselämän joustavaa yhteensovittamista. Etätö toi myös helpotusta työskentelytilojen ahtauteen.

Hallinto-oikeuden huvitoimikunta Hohto pääsi vuonna 2022 pandemia-ajan jälkeen pitkästä aikaa järjestämään yhteisiä aktiviteetteja henkilökunnalle. Kesäkuussa tehtiin yhdistetty työhyvinvointi- ja virkistysristeily, jossa Työterveyslaitoksen asiantuntija luennoi aiheista 'Lisää resilienssiä muutosten hallintaan' ja 'Tehoja palautumiseen'. Risteilyllä kisailtiin myös tietovisassa, jossa koeteltiin varsinkin joukkueiden kykyä muistaa erilaisia asioita työtovereistaan pandemia-ajan ja etätönteon jälkeen. Syyskuussa Hohto järjesti sieniretken Paattisten maastoihin ja pikkujoulutunnelmaan virittäytyttiin hotelli Kakolan tiloissa.

Työhyvinvointia edistettiin myös tukemalla työntekijöiden työpäivien aikaista lounastamista sekä liikunta- ja kulttuuriharrastuksia. Toukokuusta alkaen tuki toteutettiin Epassin mobiilisovelluksella. Edellisenä vuonna käyttöön otettua BREAK PRO -taukoliikuntasovellusta, joka työpäivän mittaan muistuttaa työn tauottamisesta ja ohjaa taukoliikuntaa liikuntasuosittelusten mukaisesti, asennettiin ahkerasti työkoneille.

TYÖHYVINVOINTIKYSELY

Tuomioistuinviraston tilaama ja Työterveyslaitoksen toteuttama Hyvinvointi- ja työolot tuomioistuinlaitoksessa -tutkimus toteutettiin tuomioistuinlaitoksen henkilöstölle ajalla 4.4.–9.5.2022. Kyselyssä kartoitettiin laajasti erilaisia työoloihin ja työhyvinvointiin liittyviä kokemuksia. Kyselyn tuloksia esiteltiin tuomioistuinlaitoksen yhteisissä tilaisuuksissa joulukuussa 2022 ja tammikuussa 2023 sekä hallinto-oikeuden omassa tilaisuudessa maaliskuussa 2023. Turun hallinto-oikeuden tulokset ovat lähes kauttaaltaan tuomioistuinlaitoksen keskimääräisiä tuloksia parempia.

Työn vaatimukset

Päätöksenteko koetaan työn vaatimuksista suurimmaksi. Muita kuormitustekijöitä ovat työn määrä ja työn epävarmuus (määräaikaisuus), byrokratiavaatimukset, työn kielteiset vaikutukset kotiin sekä rooliristiriidat. Hallinto-oikeudessa työn epävarmuus nousi koko oikeuslaitoksen keskimääräistä tasoa kuormittavammaksi tekijäksi. Hallinto-oikeuden vastaajat kokevat stressiä ja työuupumusoireita hieman tuomioistuinlaitoksen vastaajien keskimäärää vähemmän ja työkykyä pidetään hallinto-oikeudessa keskimäärin hieman parempana kuin tuomioistuinlaitoksessa yhteensä.

Työn voimavarat

Työhyvinvointia tukeviksi tekijöiksi koetaan erityisesti palveleva johtaminen, yhteisöllisyys, oikeudenmukaisuus ja työn arvostus. Nämä tekijät nousevat vahvemiksi voimavaratekijöiksi Turun hallinto-oikeudessa kuin tuomioistuinlaitoksessa keskimäärin. Myös kodin myönteinen vaikutus työhön, työn itsenäisyys, työn kehittävyys ja työn tulokset koetaan voimavaratekijöinä. Hallinto-oikeudessa koetaan työn imua hieman enemmän kuin tuomioistuinlaitoksessa keskimäärin ja enemmän kuin hallinto-oikeuksissa keskimäärin.

Annetut lausunnot

HALLINTO-OIKEUS ANTOI KERTOMUSVUONNA SEURAAVAT LAUSUNNOT:

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö:

Alustava kuuleminen sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muutoksenhakumenettelyn muutostarpeesta

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö:

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Oikeusministeriön lausuntopyyntö:

Mietintö koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta

Oikeusministeriön lausuntopyyntö:

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Sisäministeriön lausuntopyyntö:

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön lausuntopyyntö:

Vammaispalvelulainsäädännön uudistus

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys ulkomaalaislain luvun muuttamisesta

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö:

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmistä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö:

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023-2025 ja hallintotuomioistumissa vuosina 2023-2027 ja asetus selvityksen sisällöstä

Oikeuskanslerin selvityspyyntö:

Asiakirjojen julkisuutta koskevien muutoksenhakuasioiden käsittelyajat hallinto-oikeudessa

Työryhmien jäsenyydet

HALLINTO-OIKEUDEN EDUSTAJIA OLI TYÖRYHMIEN YM. JÄSENINÄ SEURAAVASTI:

Tuomarinkoulutuslautakunta
ylituomari Seija Kaijanen

Tuomioistuinten taloudellisten mittareiden kehittämistä käsittelevä työryhmä
ylituomari Seija Kaijanen

Tuomarivalintalautakunta
hallinto-oikeustuomari Katja Sorsimo

Hallintotuomioistuinten koulutustyöryhmä
hallinto-oikeustuomari Tiina Forsten

Palkkavaaka-työskentely, hallinto-oikeuksien edustaja
hallintopäällikkö Mia Fager

Korkeimman hallinto-oikeuden ja muiden hallintotuomioistuinten yhteinen nimeämistyöryhmä
hallinto-oikeustuomari Lauri Gummerus

Hallinto-oikeuksien valtakunnallisen laatuhankkeen koordinointityöryhmä
hallinto-oikeustuomari Antti Jukarainen

Hallinto-oikeuksien valtakunnallisen laatuhankkeen kehittäjäverkosto
hallinto-oikeustuomari Kari Hartzell
hallinto-oikeustuomari Sofia Laaksonen
hallinto-oikeustuomari Satu Lehto
hallinto-oikeustuomari Kati Niemi
hallinto-oikeustuomari Susanna Päivänsäde
hallinto-oikeustuomari Jukka Vanto

EUA:n eli Euroopan unionin turvapaikkaviraston (ent. EASO) Courts and Tribunals Network -ryhmä
hallinto-oikeustuomari Sofia Laaksonen

OM:n hallinnonalan pysyvä tietopalvelutyöryhmä
informaatikko Merja Tuovinen

Turun hallinto-oikeus on pilottituomioistuimena Cepej:ssä (The European Commission for the Efficiency of Justice). Hallinto-oikeuden edustajana toimii ylituomari Seija Kaijanen.

Turun hallinto-oikeuden henkilökunta 31.12.2022

Ylituomari

Kaijanen Seija

Hallinto-oikeustuomarit

Aalto Sanna (ma., vakit. esitt.)

Forsten Tiina

Harjuntausta Hanna (ma., vakit. esitt.)

Hartzell Kari

Hellman Kristian

Hirvonen Teemu (ma., vakit. esitt.)

Hänninen Anna-Riikka

Härmä Ville

Isomaa Katri (ma., vakit. esitt.)

Jukarainen Antti

Kantola Antti (ma., vakit. esitt.)

Karaus Terhi (ma.)

Korkiasaari Timo (ma.)

Kouki Sami

Laaksonen Sofia

Laato Sirkku

Lehto Satu

Leikkonen Matti

Löf-Rezessy Sampo

Mäkinen Laura (ma.)

Niemi Kati

Paijula Kristiina (ma., vakit. esitt.)

Partanen Ulla, 1. osaston johtaja

Paulin Kaisa (ma.)

Paulin Tuomas (ma.)

Peltoniemi Marja

Pieniniemi Salla

Päivänsäde Susanna

Ranta Laura (ma., vakit. esitt., asessori)

Saari Tiina

Saarinen Timo

Savilaakso Mira (ma.)

Sorsimo Katja, 2. osaston johtaja

Storträsk Veronica

Talvio Liisa (ma.)

Turunen Henri (ma.)

Tuomaala Juulia (ma., vakit. esitt.)

Vanto Jukka

Vikman Elina (ma.)

Vuori Juho

Willisi-Malinen Jenna (ma.)

Asessori

Gummerus Lauri (ma., vakit. esitt.)

Hallinto-oikeuden esittelijät

Aaltonen Laura (ma. vv.)

Cetinelli Leyla (ma.)

Engblom Sofia (ma.)

Hämäläinen Kari (ma.)

Kavón Camilla (ma.)

Kettunen Salla (ma.)

Korhonen Kaija (ma.)

Laukkonen Heli (ma.)

Lähteenmäki Noora (ma.)

Meriluoto Joel (ma.)

Käräjänotaari

Ruohola Anna

Hallintopäällikkö

Mia Fager

Notaarit

Hirvikorpi Terhi (hallinto, ma.)

Huhtala Johanna (hallinto, ma., vakit. lainkäyttösiht.)

Lehtinen Heini (ma., vakit. lainkäyttösiht.)

Nikkanen Katri (ma., vakit. apulaiskirj.)

Peltola Katja

Vihersaari Marika

Hallintosihteerit

Sihvo Elina (vv.)
Vallenius-Harittu Sanna (hallinto, ma., vakit.
notaari)

Informaatikko

Tuovinen Merja

Kirjaaja

Tapio Tuula

Apulaiskirjaajat

Kallonen Kristiina (ma.)
Leinivuo-Heikkilä Jenna
Pajunen Tero (ma.)

Vuoden aikana tuomioistuinharjoittelunsa suorittivat käräjänotaarit Anna Ruohola, Johanna Sammalmaa ja Laura Jutila.

Oikeustieteen opiskelijat Katriina Ylönen, Robert Ruusunen ja Essi Lehto suorittivat opintoihinsa kuuluvan kuukauden harjoittelujakson ”Harjoittelu lakimiestehtävissä”.

Oikeustieteen opiskelija Leyla Cetinelli ja tradenomiopiskelija Jouni Räsänen suorittivat opintoihinsa kuuluvan kolmen kuukauden harjoittelujakson.

Lainkäyttösihteerit

Arvela Emilia (vv.)
Hallikainen Mari
Hämäläinen Johanna (ma., vv.)
Lahti Essi (vv.)
Leisti Maaret (ma.)
Lindqvist Christa (ma.)
Mahlamäki Aapo (ma.)
Nyman Mari (it-lainkäyttösihteeri)
Ronkainen Emmi (vv.)
Vainio Tiina (ma.)

Hallinnon sihteeri

Nurmi Pirjo (ma.)

Vuoden aikana nimitettiin neljä hallinto-oikeustuomaria, yksi hallinto-oikeuden esittelijä sekä yksi lainkäyttösihteeri. Määräaikaisia virkamääräyksiä annettiin vuoden aikana yhteensä 91 kappaletta.

Turun hallinto-oikeuden asiantuntijajäsenet 2022

Lastensuojeluasiat

Heino Lauri	sosiaali- ja terveystoimen johtava asiantuntija, VTM
Markkanen Milja	ylitarkastaja, YTM, HTM
Niemi Veera	projektitutkija, YTM
Paasivirta Annukka	erityisasiantuntija, VTL
Rikander Salla	neuropsykologi, PsL
Salomäki Susanna	erikoispsykologi, PsL
Tuomi Marian	erikoissosiaalityöntekijä, VTL
Vuohijoki Soila	valvontakoordinaattori, VTM
Varajäsenet	
Berglund Kim	johtaja, laillistettu psykologi, FK
Nyström Micaela	kehityspäällikkö, VTM
Åman-Back Susanna	psykologi, VTL

Adoptioasiat

Markkanen Milja	ylitarkastaja, YTM, HTM
Varajäsen	
Åman-Back Susanna	psykologi, VTL

Kehitysvammaisten erityishuoltoasiat

Haahtela Riikka	laatujohtaja, YTT
Markkanen Milja	ylitarkastaja, YTM, HTM
Sauna-aho Oili	kehittämisen- ja asiantuntijapalveluiden johtaja, FT, PsL

Mielenterveysasiat

Lumme Ville	psykiatrian erikoislääkäri, LL
Mäkinen Mia	asiantuntijalääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, LT
Nikkilä Johanna	asiantuntijalääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, LL
Salomaa Marja	vastaava ylilääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, LL

Päihdehuoltoasiat

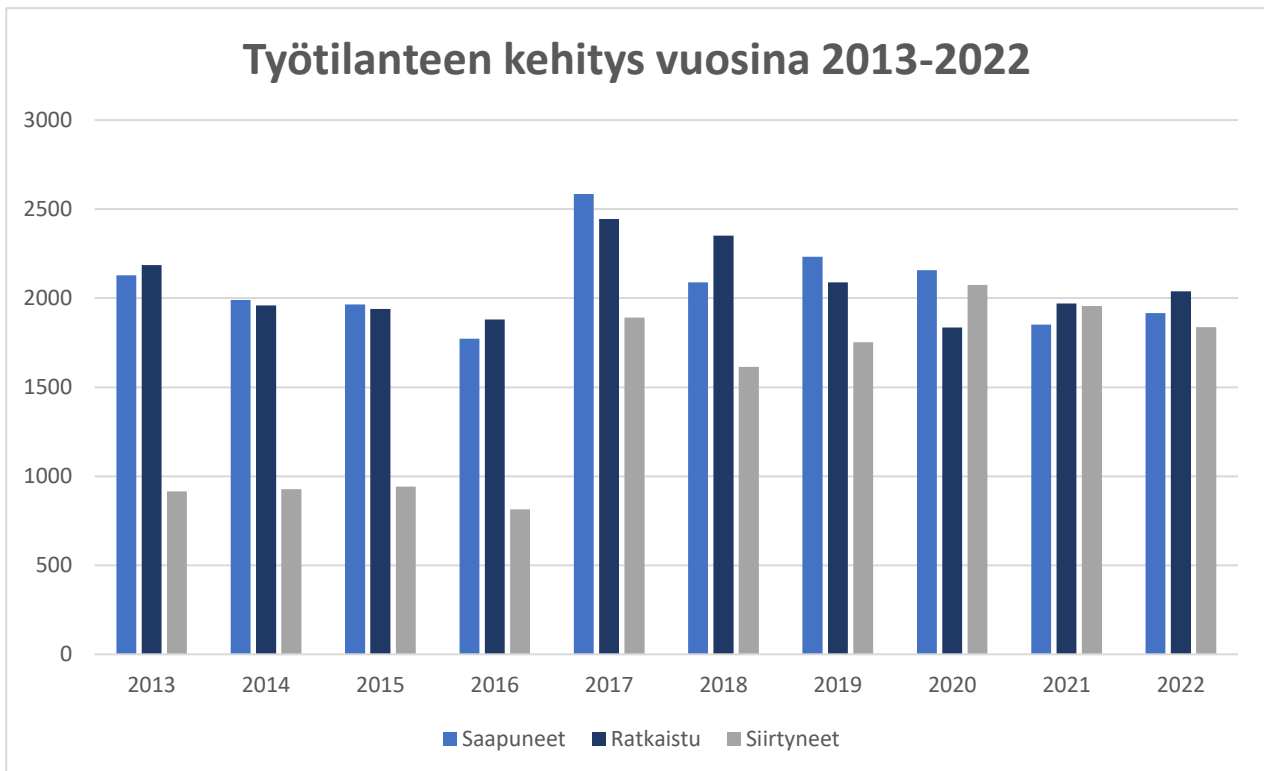
Haahtela Riikka	laatujohtaja, YTT
Karjalainen-Niskanen Sirpa	päihdetyöntekijä, yrittäjä, YTM

Tartuntatautiasiat

Lehtinen Pasi	dosentti, LT
Piha Kustaa	toimitusjohtaja, LT

Taulukot

TYÖTILANTEEN KEHITYS 2013–2022 / UTVECKLINGEN AV ARBETSSITUATIONEN UNDER ÅREN 2013–2022



VUOSIEN 2018-2022 TULOKSET TIIVISTETYSTI / RESULTAT FÖR 2018-2022
I SAMMANDRAG

	2022	2021	2020	2019	2018
Myönnetty toimintamääräraha (€)	5 438 070	5 711 964	5 023 622	5 172 800	5 071 934
Käytetty toimintamääräraha (€)	5 797 050	5 616 561	5 199 747	5 215 832	5 037 664
Ratkaistut asiat (kpl)	2 038	1 971	1 836	2 088	2 352
Suulliset käsittelyt ja katselmukset (kpl)	78	100	99	150	110
Taloudellisuus / ratkaistu asia (€)	1 738	1 650	1 755	2 498	2 142
Tuottavuus / henkilötyövuosi (asiaa kpl)	47	47	45	68	77
Keskimääräinen käsittelyaika (kk)	13,1	12,3	9,6	9,7	9,4
Siirtyvät asiat (kpl)	1 837	1 955	2 074	1 734	1 615
Yli vuoden vireillä olleet (kpl)	507	653	583	243	356

TOIMITTAJAT

Mia Fager

Tiina Forsten

Antti Jukarainen

Seija Kaijanen

Satu Lehto

Matti Leikkonen

Mari Nyman

Merja Tuovinen

Sanna Vallenius-Harittu

HOHTO

KAAVIOT, TAULUKOT JA ULKOASU

Mari Nyman

KUVA

Markku Koivumäki (Kamera-Aitta)